

Shuntautomatik — fungerar bäst med inomhusgivare

De flesta shuntutrustningar för att reglera värmen till radiatorerna har idag en givare, temperaturavkännare, som är placerad utomhus.

Men en sådan har många nackdelar. Shuntautomatik som är kopplad till en ackumulatortank ger jämnare temperatur i huset om den har givaren inomhus.

TEXT MONICA LAGERGREN

Shuntautomatikens uppgift är att ge så låg och riktig temperatur som möjligt på framledningsvattnet till radiatorerna. Den ska också se till att skiktningen mellan varmt och kallt vatten i ackumulatortanken blir den rätta.

Shuntautomatiken installeras på ackumulatortanken, inte på pannan. Den består oftast av en reglercentral med tidur och en motordriven shuntventil för varmvattnet samt en eller flera temperaturavkännare, så kallade givare.

Konsumentverket lät Bengt-Erik Löfgren på provningslaboratoriet Äfab jämföra shuntutrustningar med inomhusgivare respektive utomhusgivare. De provades i ett system med 35 kilowatts vedpanna och 1800 liters ackumulatortank.

Thermomatic CBJ-RS fungerade överlägset bäst under provningen.

Den har givare inomhus och på framledningvattnet till radiatorerna. Ytterligare en modell, Tvåan, har enbart givare inomhus. Den klarade också testet bra. De övriga har givare utomhus.

råd&rön
TEST

nr 8/97

THERMOMATIC SHUNTAUTOMATIK

klarade den jämförande provningen mot ackumulatortank bäst. Den har inomhusgivare.

Inomhusgivare är lättare att installera än utomhusgivaren bör kompletteras med framledningsgivare, som känner av temperaturen på vattnet till radiatorerna. Då blir rumstemperaturen jämn.

Det är viktigt att inomhusgivaren placeras rätt i huset, på ett ställe där den inte är utsatt för extra värmestillskott. Kök eller soligt vardagsrum är inte lämpliga.

För att få rätt temperatur i övriga värmebehov, bör man ha termostatventiler på radiatorerna.

Svåra inställningar med utomhusgivare

– Det finns två skolor inom branschen för shuntautomatik; en förordar inomhusgivare och en annan utomhusgivare, säger Daisy Hagsman på Konsumentverket.

– Fördelen med utomhusgivare är att den kan minska värmestillskottet till huset när utomhustemperaturen börjar stiga. Men det finns många nackdelar.

En är att givaren kräver att man ställer in rätt reglerkurva för husets värmebehov.

Det kan ibland vara så svårt och ta så lång tid att rörinstallatören överlåter det till husägaren. Det kan medföra att reglerkurvan aldrig blir helt rätt inställd och att vattenflödena genom eventuella termostatventiler inte heller bli rätt inställda.

En annan nackdel är att utomhusgivaren höjer temperaturen i huset när utomhustemperaturen börjar sjunka, utan att ta hänsyn till husets värmetröghet, den kvardröjande värmen i väggarna, och att rummen kanske inte behöver värmestillskott förrän om något dygn.

När nattsänkning av temperaturen provades visade sig utrustningar med utomhusgivare höja temperaturen i rummen istället för att sänka den. Orsaken var dels värmetrögheten, dels att radiatortermostaterna kompenenserade för den lägre framledningstemperaturen.